

Počet mestských častí v Košiciach vyvoláva búrlivú diskusiu	2
Online, kosiceonline.sk, 26. 3. 2025, 6:40	
Správy	4
Rozhlas - Rádio Košice, Rádio Košice, 26. 3. 2025, 7:00	
Slovenské vysoké školy sa prezentujú v Indii	5
Online, reporter24.sk, 26. 3. 2025, 8:28	
Komunisti dali do Dómu odkaz v časovej schránke. Totálny paradox, hovorí pamiatkar	6
Online, kosice.korzar.sme.sk, 26. 3. 2025, 18:00	
Profil nového predsedu Národnej rady SR Richarda Rašiho	9
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 26. 3. 2025, 18:28	

Počet mestských častí v Košiciach vyvoláva búrlivú diskusiu [✉](#)

📅 26. 3. 2025, 6:40, Zdroj: kosiceonline.sk [✉](#), Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 458 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 251 EUR

Počet mestských častí v Košiciach vyvoláva búrlivú diskusiu

Košice Spravodajstvo

K riešeniu môže prispieť aj analýza univerzít.

V metropole východu aj naďalej rezonuje téma zlučovania mestských častí. Košický klub navrhuje znížiť ich počet z aktuálnych 22 na 12. Poslanci parlamentu Igor Šimko a Andrej Sitkár navrhujú, aby metropolu východu tvorilo šesť mestských častí. Starosta Severu František Ténai chce zredukovať ich počet na nulu a transformovať ich na úradovne.

Predstavitelia malých mestských častí podľa starostu Kavečian Martina Balčíka v jeseni 2023 podali podnet na Generálnu prokuratúru:

„Generálny prokurátor sa stotožnil s naším právnym názorom a podal návrh na Ústavný súd, aby zrušil ustanovenia zákona o meste Košice, ktoré vylučujú vykonanie referenda, teda aby obyvatelia dotknutých mestských častí sa vedeli vyjadriť k zmene, ktorá ich má postihnúť. Táto vec je stále na Ústavnom súde živá. Generálny prokurátor dal návrh aj na vykonanie neodkladného opatrenia, aby pozastavil účinnosť tohto zákona. Z tohto pohľadu je potrebné počkať na konečné rozhodnutie Ústavného súdu, aby sme neurobili viac škody ako osohu.“

Starostovia malých mestských častí tvrdia, že je potrebné zapojiť do diskusie aj občanov a poznať výsledky analýzy, ktorú dal vypracovať magistrát. Zároveň poukázali aj na minulotýždňovú diskusiu o zlučovaní mestských častí, ktorú zorganizovala Katedra politológie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Starosta Ťahanoviec Ján Nigut to označil za jej zlyhanie:

„Keď som dostal v kuloároch otázku, prečo tam nie sme, minimálne v nejakom pomernom zastúpení, že sme sa neprihlásili, ja som nevedel, že je to nejaká súťaž alebo ideme licitovať priamo pred verejnosťou. Rozprávajme o tom a diskutujme, čo je najvhodnejšie pre občanov mesta Košice. Toto, si myslím, že nebolo zvládnuté Filozofickou fakultou, ktorá minimálne má participovať na jednej z analýz, za ktorú majú byť poslané peniaze. Tam, si myslím, že to nie je korektné vo vzťahu k občanom a konečným užívateľom analýzy, o ktorej majú poslanci rozhodovať.“

V metropole východu rezonuje téma zlučovania mestských častí (Ilustračná fotografia)

Predstavitelia malých mestských častí sa zhodli na tom, že reforma územia samosprávy je potrebná, keďže posledná veľká zmena sa uskutočnila v roku 1991, pričom priniesla 22 mestských častí. Aj nový model bude fungovať niekoľko desaťročí. Z tohto dôvodu je podľa starostov dôležitá zodpovedná príprava a efektívne nastavenie pravidiel, ktoré budú viesť k úspore a lepšiemu využitiu finančných prostriedkov. Radnica podpísala memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **UPJŠ** a Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach (TUKE). Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu.

Fakulta verejnej správy **UPJŠ** eviduje jednotlivé aktivity mestských, parlamentných poslancov a starostov, ale vzhľadom na pripravovanú analýzu sa odmietla vyjadriť k jednotlivým návrhom, ktoré boli medializované, čo pre Košice Online potvrdila hovorkyňa **UPJŠ** Laura Hoľanová:

„Fakulta verejnej správy (FVS) spolu s Právnickou fakultou **UPJŠ** v Košiciach a Ekonomickou fakultou TUKE po podpise memoranda s mestom Košice pravidelne komunikuje k danej téme. V zmysle zadania zo strany mesta Košice sa FVS podieľala s uvedenými partnermi na špecifikácii a upresnení hlavných aktivít k projektu samosprávy v meste Košice. V súčasnosti zo strany FVS prebiehajú aktivity zamerané na analytickú časť v zmysle prerozdelenia prác a aktivít na tomto projekte.“

Televízia Košice Spravodajstvo

x

Súčasnú postavu košickej samosprávy si aj podľa FVS **UPJŠ** vyžaduje reformu, respektíve zmeny. Cieľom je komplexná analýza a návrh optimálneho modelu vrátane definovania kritérií, jednotlivých rámcov či príkladov dobrej praxe v porovnateľných európskych mestách. Súčasťou je aj odborná externá oponentúra a komunikácia so zástupcami samosprávy a tiež prezentácia projektu.

Prorektor pre rozvoj a vonkajšie vzťahy TUKE Rastislav Ručinský uviedol, že doposiaľ nebola uzatvorená zmluva, v ktorej by boli dohodnuté podmienky spolupráce vrátane termínu vypracovania analýzy. Predmetom zákazky má byť však spracovanie strategického dokumentu efektívneho riadenia košickej samosprávy.

„Ekonomickému fakulte TUKE bola dňa 19. marca 2025 doručená žiadosť o zaslanie cenovej ponuky na predmet zákazky Spracovanie strategického dokumentu efektívneho riadenia samosprávy mesta Košice. Výzva na predloženie cenovej ponuky a jej prílohy obsahujú

základné údaje o verejnom obstarávateľovi a predmetnej zákazke," skonštatoval Ručinský.

Primátor Jaroslav Polaček tvrdí, že o optimálnom modeli samosprávy sa vedie odborná diskusia. Analýza univerzít je podľa neho odborná a politicky nezávislá, vďaka čomu vznikne komplexný sumár dát a odporúčaní pre mesto, ako by malo vyzerať z pohľadu členenia samosprávy, výkonu moci a rozdelenia jednotlivých kompetencií.

Správy [↗](#)

📺 26. 3. 2025, 7:00, Relácia: **Rádio Košice**, Stanica: **Rádio Košice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

[strojový prepis] ...*Fakulta verejnej správy spolu s právnickou fakultou univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach po podpise memoranda s mestom Košice pravidelne komunikuje...*

Slovenské vysoké školy sa prezentujú v Indii [↗](#)

📅 26. 3. 2025, 8:28, Zdroj: [reporter24.sk](#) [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 105 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 44 EUR

Slovenské vysoké školy sa prezentujú v Indii

WhatsApp

MŠVVM SR |MM| Medzinárodná spolupráca a výmena poznatkov vrátane globálneho občianstva sú hlavnými témami prestížnej konferencie APAIE 2025, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie podujatia v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Tento rok sa koná v indickom Dillí. Slovensko na nej reprezentuje delegácia ministerstva školstva a predstavitelia 14 verejných vysokých škôl.

„India je naším partnerom v mnohých oblastiach, vzdelávania nevynechávajúc. Na Slovensku študujú stovky indických študentov, najmä na doktorandskom stupni. Medzinárodný veľtrh poskytuje vynikajúcu príležitosť na nadviazanie nových akademických spoluprác, ktoré sú kľúčové pre konkurencieschopnosť slovenských vysokých škôl. Teší ma, že v Indii je momentálne najväčšia akademická delegácia Slovenska od vzniku samostatnej republiky,“ uviedol štátny tajomník pre vysoké školstvo a akademický výskum Róbert Zsembera.

Veľtrh medzinárodného vzdelávania APAIE 2025 ponúka jedinečnú príležitosť na nadviazanie medzinárodnej akademickej spolupráce a posilnenie postavenia Slovenska vo vysokoškolskom vzdelávaní. Nedostatok internacionalizácie je dlhodobý problém slovenskej konkurencieschopnosti v rôznych oblastiach hospodárstva. Práve preto sa lákanie a udržanie talentov v krajine stalo jednou z hlavných priorít programového vyhlásenia vlády a vedenia rezortu školstva.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR aktívne propaguje slovenské vysoké školy v zahraničí, pričom okrem možností štúdia a mobilít či vedeckých spoluprác, prezentuje aj štipendiá pre talentovaných zahraničných študentov. Táto iniciatíva je jedným z nástrojov podpory cirkulácie talentov a zvyšovania atraktivity Slovenska ako destinácie pre zahraničných študentov a akademikov.

„India má viac ako 50-tisíc vysokých škôl a univerzít, čo z nej robí jedno z najrozsiahlejších akademických prostredí na svete. Účasť slovenských vysokých škôl na veľtrhu APAIE 2025 je významnou príležitosťou na nadviazanie kontaktov a rozvoj akademickej spolupráce. Ministerstvo školstva zabezpečilo národný stánok, ktorý vytvára priestor na posilnenie medzinárodných väzieb a zapojenie slovenských inštitúcií do globálneho akademického diania,“ povedal Róbert Maxián, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Indii, ktorý bol v akademickom roku 1991/1992 postgraduálnym štipendistom práve na Indickom inštitúte zahraničného obchodu v Dillí.

Účasť zástupcov ministerstva a vysokých škôl na veľtrhu APAIE 2025 je financovaná prostredníctvom výzvy Plánu obnovy a odolnosti SR „Podpora projektov propagácie vysokých škôl v zahraničí“. Cieľom tejto výzvy je zviditeľniť Slovensko ako dôležitého partnera v oblasti vysokoškolského vzdelávania a podporiť internacionalizáciu akademického prostredia.

APAIE (Asia-Pacific Association for International Education) je popredný veľtrh zameraný na medzinárodné vysokoškolské vzdelávanie v Ázijsko-pacifickom regióne. V roku 2025 sa koná v Dillí a očakáva sa účasť predstaviteľov univerzít a vzdelávacích inštitúcií z viac ako 50 krajín, vrátane Austrálie, Nového Zélandu, USA, Kanady, Švajčiarska a Nemecka. Slovenské vysoké školy sa na konferencii APAIE zúčastnili už minulý rok v austrálskom Perthe.

Zúčastnené vysoké školy:

Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Ekonomická univerzita v Bratislave, Vysoká škola múzických umení v Bratislave, Trnavská univerzita v Trnave, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Katolícka univerzita v Ružomberku, Prešovská univerzita v Prešove, Technická univerzita v Košiciach, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Autor: Pridal/a: || Pridal/a: | redakcia || redakcia || redakcia | -

Komunisti dali do Dómu odkaz v časovej schránke. Totálny paradox, hovorí pamiatkar

26. 3. 2025, 18:00, Zdroj: kosice.korzar.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Elena Danková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 54 037 GRP: 1,20 OTS: 0,01 AVE: 738 EUR

Komunisti dali do Dómu odkaz v časovej schránke. Totálny paradox, hovorí pamiatkar

V starých sú listiny, v nových USB kľúč.

Objavenie zapečatennej schránky, tuby alebo truhlice na ukrytom mieste historickej pamiatky je pre každého bádateľa či reštaurátora magickým okamihom, ktorým priamo komunikuje so svojimi predkami z minulých storočí. Okrem historickej hodnoty je v nich aj niečo osobné a ľudské, čo nám chceli o sebe a svojej dobe povedať tí, čo ich ukryli.

Kde všade na východnom Slovensku sa našli časové schránky, aký bol ich odkaz, čo okrem listín v sebe ukrývali a prečo ľudia aj dnes ukladajú nové časové schránky? Pre Korzár o tom porozprával pamiatkar z Krajského pamiatkového úradu v Košiciach JURAJ GEMBICKÝ.

„Väčšinou sú to skôr náhodné nálezy, ktoré sa však pri rekonštrukciách kultúrnych pamiatok dajú predpokladať. Cielene odkrývať staré steny, dlažby a trámy len preto, že tam možno nájdeme časovú kapsulu... Bolo by to dosť finančne aj časovo náročné, navyše s neistým výsledkom,“ hovorí Gembický o vzrušujúcich objavoch z dôb dávno minulých.

Časové schránky (13 fotografií)

V jednom odkaze v časovej schránke z Dómu sv. Alžbety na prelome 70. a 80. rokov 20. storočia je napísané: „Prejavom starostlivosti rozvinutej socialistickej spoločnosti je zachovanie kultúrneho bohatstva národa a zachovanie najvýznamnejších historicko-architektonických stavieb pre budúce generácie. Najvyššie stranické a štátne orgány Slovenskej socialistickej republiky vytvorili podmienky pre zachovanie národnej kultúrnej pamiatky Dómu sv. Alžbety ako najvýznamnejšej stavby vrcholnej gotiky na Slovensku.“ Ďalej spomínajú, že na obnove na podieľal aj krajský výbor komunistického strany. Nezabolelo vás, že v murive Dómu je stále aj tento odkaz?

Zabolelo, samozrejme – je to však súčasť histórie a odraz danej doby. To je asi jediný prípad, keď sa komunistickí papaláši dostali doslova priamo do kostola ako jeho súčasť. Je to totálny paradox. Taká bola doba, že štát osobitne podporoval prestížne národné kultúrne pamiatky, ktorých bolo vyhlásených na Slovensku iba niekoľko. Dóm sv. Alžbety s Kaplnkou sv. Michala a Urbanovou vežou ako areál medzi ne patrili.

Od roku 2002 sú podľa pamiatkového zákona všetky kultúrne pamiatky na Slovensku aj národné kultúrne pamiatky. Samozrejme, komunistom bolo v princípe proti srsti financovať sakrálne stavby a ich podporu a obnovu. No aj oni mali svoje limity, pretože z tejto novodobej histórie vieme, že aj vláda z čias socializmu investovala do opráv košického Dómu. Aj pre nich to bol dnešnými slovami povedané dobrý marketing a záväzok.

V rozhovore sa dočítate: kde nechali naši predkovia odkazy v časových schránkach, ktorá kapsula nakoniec nebola vložená a prečo, do čoho sa vkladali časové schránky, na akých nečakaných miestach sa našli.

To však nebola jediná časová kapsula v Dóme sv. Alžbety. Odkiaľ pochádza tá najstaršia?

Pri výskumoch sa našla časová schránka aj v základoch najstaršieho kamenného stola oltára zo stredoveku – tzv. menzy. Dobový článok zo záveru 19. storočia z čias obnovy chrámu uvádza: „Na severnej strane oltárneho stola je otvor, cez ktorý sme sa so svetlom sviečky mohli presvedčiť o tom, že tam bolo veľmi zle zapustené olovené puzdro s relikviu zapečatenou biskupským erbom. Z koruny erbu sa po kolená vynára bojovník v brnení držiaci v pravici buzogáň. Puzdro so zachovanou nedotknutou pečatou sa odovzdalo mestskému farárovi za účelom odovzdania biskupovi... Okrem tohto boli v oltári aj ďalšie predmety, ktoré ľudia cez ten otvor cielene vkladali, napríklad tri ozdobené nádoby z benátskeho skla, pochádzajúce zo 16. a 17. storočia. Lampa, džbánik a pohár. Ich zachovalosť dokazuje, že sem neboli vhožené, ale opatrne uložené.“ To bolo v 80. rokoch 19. storočia.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Za každou tabuľkou je príbeh so šťastným koncom. Pomohla prosba k sliazkej Madone Čítajte

V Dóme sa v minulosti údajne našla schránka aj z roku 1775 – jej obsah bol odovzdaný do archívu arcibiskupského úradu. V týchto listinách boli zhrnuté v skratke dejiny Košíc a Dómu. Pri časových schránkach sa často vedenie mesta v každom historickom období snažilo hutne popísať dejiny toho objektu a lokality. Zanechávajú aj odkaz pre budúcnosť, čo by si želali, aby sa dialo. Sú tam aj menovaní tí, ktorí sa zaslúžili o výstavbu, obnovu a reštaurovanie. Často sú to zoznamy mestskej rady alebo farárov či reštaurátorov.

Do Dómu zamurovali listinu v poľštine v roku 1987 aj poľskí reštaurátori, ktorí na Dóme pracovali. V listine je menovaný aj primátor Rudolf Schuster, ktorý viedol mesto v čase prác na Dóme, a tiež všetci hlavní reštaurátori.

Odkazy sa obvykle dávali do mosadzných či iných kovových túb, valcov. Zapečatili to voskom, dali do pripraveného otvoru do kameňa a zamurovali.

Kde sa v Košiciach okrem Dómu ešte našla časová schránka?

Zaujímavá schránka, ktorá nakoniec nebola ani vložená, sa našla po päťdesiatich rokoch aj u nás v depozitári na krajskom pamiatkovom úrade. Mala byť vložená pod plánovaným „pamätníkom februárového víťazstva 1948“ pred dnešným Jumbo centrom. Ten pamätník nakoniec nikdy nevznikol, iba podstavec naň tam stál niekoľko dlhých rokov, preto tam táto schránka ani nebola vložená. Bola to uzatvorená bronzová tuba, na ktorej bol iba dátum. Až po otvorení sme prišli na to, o čo ide.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Dokumenty ukryté v zelenej amfore zreštaurovali. Našli ich vo veži Reduty Čítajte

Kde na východe boli v poslednom období nájdené časové schránky, napríklad pri rekonštrukcii pamiatok?

V roku 2021 bola pri obnove fasád a zastrešenia Reduty v Kežmarku nájdená v plechovej guli drevená schránka so sklennou fľašou s dvomi zvitkami pergamenových papierov. Na jednej z nich bola zobrazená dobová veduta mesta Kežmarok, čo je vzácny obrazový dokument. Schránka pochádza zrejme z roku 1818.

Časová schránka v kežmarskej Redute (3 fotografie)

Koncom roka 2022 bola vo veži rímskokatolíckeho kostola sv. Júdu Tadeáša v Štítniku v okrese Rožňava objavená časová schránka, ktorá obsahovala listiny z rokov 1834 a 1865. Objaviť sa ju podarilo počas rekonštrukcie strechy kostolnej veže. Časová schránka sa nachádzala v makovici pod kovovým krížom na vrchole kostolnej veže. Tam je aj najmenšia pravdepodobnosť, že to niekto ukradne, lebo je dosť ťažké dostať sa na také vysoké miesto.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Pri oprave strechy kostola v Štítniku objavili škatuľu s historickými listinami Čítajte

Odkazy pre budúcnosť boli vkladané do olovej tuby, mosadzných nádob alebo sklenných fliaš. Ktorý materiál je na to najvhodnejší?

Správa v sklenej fľaši je klasika, ktorú poznáme ešte z rozprávok a z príbehov o stroskotancoch, ktorí hádzali fľaše s odkazom do mora, aby ich niekto našiel. Kovová schránka by zas mala byť odolnejšia ako sklo v prípade požiaru. Formu na časové schránky vyrábali často kováči, meditepci alebo klampiari. Vo vojne mohli slúžiť aj na skladovanie potravín.

Je možné, že je v Košiciach ešte veľa časových schránok, ktoré zatiaľ nikto neobjavil, a preto ani nevieme o ich existencii?

Určite áno.

Časové schránky sa zvyčajne nájdu náhodne pri rekonštrukcii? Alebo je možné ich nájsť aj prístrojom na detekciu kovov?

Väčšinou sú to skôr náhodné nálezy, ktoré sa však pri rekonštrukciách kultúrnych pamiatok dajú predpokladať. Cielene odkrývať staré steny, dlažby a trámy len preto, že tam možno nájdeme časovú kapsulu... To sa nedeje, a hlavne je to činnosť určená výhradne pre oficiálneho archeológa, resp. výskumníka s licenciou a s oprávnením krytým konkrétnou odbornou inštitúciou, a výlučne v zmysle dodržania platnej legislatívy. Bolo by to dosť finančne aj časovo náročné, navyše s neistým výsledkom.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Politici prekračujú hranice toho, čo je možné akceptovať v demokracii, upozorňuje pedagogička Čítajte

Časové kapsuly či schránky nie sú len fenoménom z dávnej minulosti. Jedna z nich bola uložená aj minulý mesiac v areáli Filozofickej fakulty **UPJŠ** na Moyzesovej ulici v Košiciach. Študenti v nej zanechali odkazy, ktoré majú byť prečítané o 20 rokov, pri príležitosti 100. výročia skončenia druhej svetovej vojny. Zaznamenali ste v poslednom čase podobné uloženia časových schránok aj inde?

Časová kapsula bola uložená aj v roku 2018 do hrobu pod náhrobkom baróna Jozefa I. Meška v Krásnej. Hrobka je národná kultúrna pamiatka, v ktorej spočíva aj jeho syn Anton. Svoje odkazy do nej pred zapečatením uložilo 19 ľudí, ktorí prispeli darmi na obnovu hrobky.

V apríli 2020 pri rekonštrukcii Urbanovej veže bola tiež vložená do veže časová kapsula. Obsahom medeneho tubusu je odkaz pre budúce generácie Košičanov napísaný rukou písmomaliara Petra Dudoviča na ručne robenom papieri, vydanie lokálnych denníkov Korzár a Košice:dnes z tohto dňa, kópie listiny Vyhlásenia svätej Alžbety v slovenčine a latinčine, mestské noviny vydané v súvislosti s krízovou situáciou v Košiciach spôsobenou novým koronavírusom, slovenské euromince vydané v roku 2020 v koženom mešci a dve rúška vyrobené dobrovoľníkmi. Medenú skrinku vložili do pozlátenej makovice na vrchole veže, hneď pod krížom.

Vkladanie časovej schránky do Urbanovej veže (4 fotografie)

V roku 2023 bola uložená časová schránka do gréckokatolíckeho chrámu v Klokočove pri Zemplínskej šírave. Bola namontovaná do krovu na tajné miesto. Sú v nej listiny, ktoré hovoria o súčasných vládných predstaviteľoch, histórii kostola, o histórii plačúcej ikony

Presvätej Bohorodičky tohto kostola a dokonca aj USB s reláciou o tejto ikone. Súčasťou je aj medaila, ktorú posvätil pápež František a vygravírované vlny, ako vyzerá, keď povie slovo mama.

Časová schránka uložená v gréckokatolíckom chráme v Klokočove. (zdroj: Náš Zemplín)

Takže obsah časovej schránky netvorili len listiny, ale aj vzácne artefakty ako mince alebo šperky?

Mohli tam byť tiež, áno. Je to veľmi individuálne. V niektorých boli, inde nie.

Je niekde súhrn časových schránok na východe Slovenska?

Pokiaľ viem, tak nie, takto osobitne tematicky to nikto nezberia. Ale pri mnohých ich objavoch i príbehoch sú prítomní práve samotní pamiatkari.

Kde boli najčastejšie umiestňované časové schránky?

Vkladajú sa do kovových tubusov, ktoré sa vložili do pripraveného otvoru v stavbe. Väčšinou sú vkladané do stien, do základov budov, pod dlažbu v kostoloch alebo do guľovitého objektu („makovice“) na veži (pod krížom) pri príležitosti rekonštrukcie budov a podobne. Schránky však sú aj na tatranských štítoch, nachádzajú sa i na menej predpokladateľných miestach - napríklad v konzolách balkónov a podobne.

Zvláštnym miestom pre časové schránky sú aj korene stromov.

Áno, ukladali sa údajne pri ich vysádzaní napríklad spolu s pamätnými stromami pri nejakom významnom výročí. Vlni sme sadili pamätnú lipu v areáli Východoslovenského múzea, kde sme vložili sklenenú fľašku – časovú schránku s odkazom.

Originál časovej schránky po nájdení ostane v danej kultúrnej pamiatke na svojom mieste? Alebo putuje do múzea?

Závisí to prípad od prípadu. Niekedy sa originálny obsah archivuje a kópia sa dostane späť spolu s novými odkazmi z doby, kedy sa časová schránka našla. Inokedy sa dostane späť do úkrytu schránky aj originálny odkaz.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Sídliisko KVP oslávi 40. výročie. Posadili hrab, zakopali časovú schránku Čítajte

Prečo ukrývali ľudia odkazy a predmety či príbehy do rôznych skrytých túb? Veď existovali voľne prístupné archívy, kde mohli všetky tieto informácie zaznamenať pre budúce generácie...

Archív je iný fenomén. Časové schránky sú koncentrované, symbolické, minimalistické odkazy s trošku iným poslaním. Je to takpovediac ľudovejší fenomén, často aj s istou magickou či ochrannou funkciou. Ľudia chceli zanechať odkaz, ktorý si budúce generácie budú vážiť ako taký malý poklad, ktorý našli.

Prispievalo k momentu prekvapenia aj to, že naši predkovia nezanechali niekde konkrétny odkaz, kde presne ukryli časovú schránku?

Mohlo to prispieť. Ale pri novodobých časových schránkach sa to už vraj tu i tam robí. Dokonca sú americké združenia, ktoré mapujú novodobé uložené časové schránky aj s presnými súradnicami a mapami.

Mala časová schránka aj inú funkciu pre budúce generácie ako len informačnú?

Áno, ochrannú, ako sme si spomínali. Často v nich boli ukryté aj modlitby alebo prosby o ochranu danej budovy alebo celého mesta pred vojnami, nešťastiami, epidémiami... Ľudia im prisudzovali často až čarovnú, magickú moc.

Majú historické časové schránky aj veľkú historickú hodnotu?

Áno, určite majú každá svoju historickú hodnotu. Časová kapsula z Notre Dame z Paríža má asi inú hodnotu ako tá z Urbanovej veže. Zas pre Košičanov by bola zaujímavejšia tá, ktorú nájdeme práve na území nášho mesta. Časová schránka ako úkryt historických predmetov alebo informácií slúži ako metóda komunikácie s ľuďmi v budúcnosti. Má pomôcť budúcim historikom, archeológom, pamiatkarom alebo antropológom, a aj v tom je teda jej skrytá nadčasová historická hodnota.

Autor: Elena Danková

Profil nového predsedu Národnej rady SR Richarda Rašiho [✉](#)

📅 26. 3. 2025, 18:28, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Profil nového predsedu Národnej rady SR Richarda Rašiho

Bratislava 26. marca (TASR) - Predsedom Národnej rady SR sa v stredu stal podpredseda Hlasu-SD Richard Raši. V tajnej voľbe získal hlas od všetkých 79 poslancov, ktorí boli prítomní na hlasovaní.

TASR prináša profil Richarda Rašiho, nového predsedu Národnej rady SR.

Richard Raši sa narodil 2. apríla 1971 v Košiciach. V roku 1995 ukončil štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach v odbore všeobecné lekárstvo. V roku 1998 získal špecializáciu v odbore chirurgia a v roku 2004 v odbore úrazová chirurgia. Absolvoval niekoľko odborných stáží vo Francúzsku, vo Švajčiarsku, v Spojených štátoch amerických a vo Švédsku.

Po skončení vysokej školy pracoval deväť rokov (1995 - 2004) na Klinike úrazovej chirurgie Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach, kde pôsobil (2004 - 2007) aj ako námestník riaditeľa pre liečebno-preventívnu starostlivosť. V rokoch 2007 až 2008 bol riaditeľom Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave.

Post ministra zdravotníctva vo vláde Roberta Fica zastával od 3. júna 2008 do 8. júla 2010. Po víťazstve v novembrových komunálnych voľbách v roku 2010 zasadol v decembri na nasledujúcich osem rokov do kresla primátora Košíc, v ktorom zotrval do marca 2018.

Poslancom Národnej rady (NR) SR sa stal prvýkrát po júnových parlamentných voľbách v roku 2010, keď kandidoval za Smer-SD. Poslanecký mandát obhájil aj v rokoch 2012, 2016, 2020 a 2023.

V roku 2017 neúspešne kandidoval v novembrových voľbách do orgánov samosprávnych krajov na post predsedu Košického samosprávneho kraja. Súboj s Rastislavom Trnkom prehral tesne o 875 hlasov.

Začiatkom decembra 2017 zvolili delegáti celoslovenského snemu Smeru-SD v Martine Richarda Rašiho za podpredsedu strany, ktorý na tomto poste nahradil Mareka Maďariča. Získal 339 hlasov z celkovo odovzdaných 366 hlasovacích lístkov.

Od 22. marca 2018 do 20. marca 2020 vymenil miesto v parlamente za miesto v exekutive. V kabinete Petra Pellegriniho bol podpredsedom vlády pre investície a informatizáciu.

Vo februárových parlamentných voľbách v roku 2020 úspešne kandidoval za Smer-SD, ale už po necelých štyroch mesiacoch (17. júna) na spoločnej tlačovej konferencii spolu s ďalšími desiatimi poslancami NR SR za Smer-SD oznámil, že sa pridá k projektu Petra Pellegriniho so zámerom vytvoriť novú stranu Hlas-SD. Ministerstvo vnútra SR zaregistrovalo nový politický subjekt 11. septembra 2020. Ustanovujúci snem strany Hlas-SD sa pre pandémiu koronavírusu konal 28. novembra 2020 cez telekonferenčné hovory, jeho delegáti zvolili Richarda Rašiho za podpredsedu strany.

V rokoch 2020 až 2023 pôsobil v Národnej rade SR ako predseda Výboru NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií a člen zdravotníckeho výboru. Od 25. októbra 2023 do 19. marca 2025 zastával vo vláde Roberta Fica post ministra investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Richard Raši je ženatý, má tri dcéry.

smi gra gru

Autor: GRU